

ТАМ, ПАД КАНДАГАРАМ

...Абстрэльвалі некалькі разоў. Білі з недалёкіх гор, якія абступілі горад з усіх бакоў, прарэзаныя нябачнымі адсюль ніткамі праходаў, і яны грозна ўзнімаліся ў далечыні, тоячы ў сабе пастаянную небяспеку, заўсёды гатовыя ўзарвацца «трасерамі», снарадамі, ракетамі ды ці мала чым яшчэ. Недахопу ў зброі «духі» не адчувалі, граніца з Пакістанам зусім побач, і адтуль ішлі і ішлі караваны са зброяй, якой шчодро забяспечвалі душманскіх галаварэзаў іх заходнія апекуны.

Стральба хутка стала прывычнай для вуха, і калі на якую гадзіну яна сціхала, гэта ўжо здавалася чымсьці незвычайным. Кандагар ніяк не назавеш спакойным горадам. Кандагар стаў адной з асноўных мішэняў душманскіх нападаў і ў ім перастрэлкі спарадычна ўспыхваюць нават у прыгарадах, а жорсткія баі часам разгараюцца на ўскраінах. Менавіта ў гэтай правінцыі, адзінай у краіне, да сённяшняга дня не створана камісія па нацыянальнаму прымірэнню, і менавіта тут давялося нясці сваю нялёгкую службу нашаму земляку, хлопцу з калгаса «Кастрычнік» Мікалаю Булаўскаму.

Размаўляю з ім, гляджу на фатаграфію, і неяк не ўкладваецца ў галаве: звычайны вясковы хлопец, дваццаць гадоў з невялікім, сімпатычны славянскі твар, адразу выклікаючы давер і прыхільнасць, нешматслоўны, сціплы – і ўжо ветэран. На парадным кіцелі з правага боку – рад воінскіх значкоў, з левага, там дзе сэрца – медаль «За баявыя заслугі». Так за яго плячыма – два гады вайны, вайны далёкай і блізкай.

Першы бой... Свой першы бой паветраны дэсантнік, механік-вадзіцель баявой машыны пяхоты Мікалай Булаўскі прыняў на дарозе, якая вядзе ў Кандагар з поўначы і па якой пастаўляецца ў горад усё неабходнае. Калона, прайшоўшая не адну сотню кіламетраў, равучы маторамі, рухалася ў напрамку горада. Запыленыя, дзе-нідзе прабітыя кулямі і асколкамі машыны сведчылі аб тым, што шлях быў нялёгкім, і не адзін раз вадзіцелям даводзілася спыняцца і выкульвацца з кабін, калі горы ўздоўж дарогі ашчэрваліся агнём.

Душманы і на гэты раз засталіся вернымі сабе. Білі з гранамётаў па першай і апошняй машынах, каб застопарыць рух і расправіцца з калонай. Сваю справу яны ведалі добра, – навука, пройдзеная ў лагерах пад Пешаварам, дарма не прападала. Але ведалі сваю справу і савецкія воіны, ведаў яе і Мікалай Булаўскі. Калона дайшла да Кандагара.

Гэта быў яго першы і далёка не апошні бой. Колькі ж яшчэ іх чакала маладога салдата на нялёгкім яго шляху. Паступова прывык і да свісту куль, і да выбухаў ракет і снарадаў. Моцна, на ўсё жыццё пасябраваў з хлопцамі. Дружба падтрымлівала ў цяжкую мінуту, ведаў: ты не адзін, аднаго не пакінуць.

І часта снілася радзіма, маці. Дзяліўся ўспамінамі, расказваў аб сваей далёкай і такой прыгожай беларускай старонцы самым блізкім сябрам Аляксандру Аляксееву з Днепрапятроўска і Міхаілу Мехціеву з Баку. БМП Аляксеева потым падарвалася на міне, але сябру пашанцавала, уцалеў.

Шанцавала і Мікалаю. За два гады – ніводнага ранення. Смерць абыйшла яго і ў самым страшным баі ля Кандагара, дзе разведка выявіла склады боепрыпасаў. Бой быў надзвычай упарты і жорсткі. Душманы ўмацаваліся добра, пазіцыі ў іх вельмі выгадныя: з першага разу прарвацца да складаў і выбіць душманаў з іх гнёздаў не ўдалося. Дапамагла авіяцыя.

Лётчыкі папрацавалі добра, і агонь душманаў на нейкі час сціх. Тым не менш, яны даволі хутка ачунялі і працягвалі ўпарта супраціўляцца. І ўсё ж баявая задача была выканана, і менавіта за гэты бой, дзе давялося дзейнічаць пад шчыльным агнём праціўніка, атрымаў Мікалай Булаўскі медаль «За баявыя заслугі».

...Нялёгка даюцца хлопцу ўспаміны. Занадта шмат горычы выпала на яго долю. Не адзін раз давялося Мікалаю вывозіць на сваім БМП з бою параненых, бачыць, як пакутуюць сябры. Камандзір узвода памёр прама на вачах, асколак трапіў у сэрца. Не ўсе з тых хлопцаў, з якімі разам ваяваў у дэсантна-штурмавым батальёне, пераступілі парог роднага дома, не ўсіх сустрэлі слязьмі радасці маці. Кідаючы выклік смерці, ішоў дэсантна-штурмавы батальён у горы, ішоў насустрач агню, і ў смяротным баі не было баязліўцаў, бо баязлівасць лічыцца там найвялікшай ганьба для салдата.

...Яны разумелі свой інтэрнацыянальны абавязак і стараліся выконваць яго дастойна. Яны былі адзіным цэлым – салдаты і афіцэры. У агні баёў у цяснінах гор Афганістана мацавалася іх дружба, іх баявое братэрства. Мікалай Булаўскі вярнуўся дадому, вярнуўся, каб працягваць сваю мірную працу, аб якой ёй марыў там, дзе чалавек выпрабоўваецца на злом. Гэта выпрабаванне ён вытрымаў.

У. Мікалаеў

Дзвінская праўда (Верхнядзвінск). — 1988. — 9 лют. — С. 2.